

Södra Gotland 23–27 maj 2024

Skådning på Rivet

Foto: Harry Brar

Stockholms Ornitologiska Förening
www.stof.nu

Res med Stockholms Ornitologiska Förening – prisvärda resor för medlemmarna
med ledare som ställer upp ideellt

Södra Gotland 23 till 27 maj 2024

Torsdag den 23 maj

Resan började vid T-Centralen, där vi var 13 deltagare och 2 ledare som packade in oss i två minibussar. Deltagare nummer 14 plockades upp vid Skogskyrkogården.

Det var gott om tid så vi stannade för att rasta och handla lite frukostmat i Nynäshamn innan vi åkte vidare till färjan. När vi kommit ombord och hittat våra platser gick de flesta upp på däck för att spana efter grisslor och tordmular vid Gunnarstenarna. Uppe på soldäck fick vi ett väldigt nära möte med en ärtsångare som av någon anledning verkade åka tillbaka till Visby med färjan. Den hoppade runt på bänkar och bord och upp på armen på en något förvånad passagerare. Sedan flög den upp till ett fönster och kom tillbaka med en fet insekt.

Vi var lite oroliga för hur den skulle klara resan. Hur det gick till slut vet vi inte, men förhoppningsvis flög den iland när vi kom till Visby.

Några tordmular skymtades vid Gunnarstenarna och nu var skådningen igång på riktigt.

Vårt första stopp efter att ha åkt av färjan var en utsiktspunkt ovanför hamnen. Där såg vi bland annat knölsvanar och ejder.

Årtsångare på färjan

Foto Gun Hammer

Nästa stopp var Paviken, där skulle vi lyssna efter och kanske få syn på småfläckig sumphöna som var rapporterad därifrån. Ingen sumphöna ville visa sig men vi träffade en skådare som ivrigt berättade för oss att han hade sett två vitvingade tärnor i kanten av sjön. Nu blev det fart på oss. Vi hade inte tänkt stanna så länge där, men planen ändrades och tubkikare hämtades från bilarna. Tärnorna var längst bort, de gick bra att se genom tuberna. Vi såg även dvärgmåsar, skrattmåsar, småtärnor, fisktärnor och silvertärnor som födosökte. Närmare oss var det minst fem årtor och två bergänder bland viggan.

Årta

Foto Lotta Norman

Nöjda och även överraskade med den artrika spaningen återvände vi till bilarna, det började bli sent och resan mot Hoburgen och Sjövärnsgården fortsatte, där middag väntade på oss. Ett kort stopp vid Klintehamn där viken intill vägen brukar vara full av fåglar. Gråhägerarna dominerade idag.

Väl framme välkomnades vi av Bringer och tilldelades våra rum så att vi kunde installera oss innan middagen. I havet nedanför huset simmade alfåglar, ejder och svärtor. En mycket lovande start för oss skådare.

På fågelstationen var det ringmärkningskurs och deltagarna bodde också på Sjövärnsgården, så under några dagar delade vi huset med dem.

Lite senare på kvällen var det bokpresentation av Pär Häggqvist som har skrivit boken ”Den kompletta guiden, Fågelskådning på Sudret” med Christian Löwbeer och bilder av Niclas Ahlberg. Utanför regnade det och det var skönt att krypa ner i sängarna.

Fredag den 24 maj

Efter nattens regn hade det bildats tjock dimma runt oss. Lite svårskådat då sikten var kraftigt begränsad. Efter frukosten gick vi en gemensam promenad längs vägen mot Hoburgen. Dimman låg tjock över fälten, vi såg några få fåglar, ringduva, grönfink, talgoxe och en svåridentifierbar sånglärka.

Lite senare gick vi vid vattnet ut mot Rivet. Det gick ganska bra att skåda ut över havet där vi såg en del fågelsträck, grisslor bland annat och fåglar på lite närmare håll i vattnet. Alfågel, ejder, svärter skymtade i vågorna. Lite längre ner mot Rivet var det rastande kärrensäppor, och en del trutar och måsar, och större strandpipare. Det var lågvatten. Där det förra året hade varit vatten, när man rundade udden var det nu torrt långt ut. Längre in i viken där det var mer vatten såg vi både stor- och småspov, storskrake med ungar, gravänder, skedänder, knölsvan och andra änder.

Vi följde fälten tillbaka och både hörde och såg en mindre flugsnappare i ett buskage. På lördag fick vi se den på närmare håll då ringmärkarna hade fångat en i näten.

Larmet gick, en sommargylling hade setts och hörts vid Gervalds, inte så långt från oss. Vi hoppade in i bilarna och åkte dit. De som larmat var fortfarande kvar, och vi kunde tydligt höra fågelns som var inne i en tät lövskog.

Efter ett tag så fick vi syn på den högt uppe i en trädtopp. Den var lysande gul och visade upp sig en kort stund innan den flög över till lövskogen på den andra sidan av vägen. Ingen hann tyvärr fota den uppe i trädet.

En gul krabbspindel fick vi en bra bild på i alla fall.

Mindre flugsnappare

Foto Peter Hunger

Den satt still och lät sig fotograferas. På samma plats var det också en fin utfärgad rosenfink. En bit längre ned på den vackra vägen mot Hoburgen kunde vi både se och höra lundsångare.

Foto: Anna Lotsander

Lars Anmark, som hade larmat om sommargyllingen, bjöd hem oss till sin stuga vid Holmhällar. Han berättade att det häckade flera par halsbandsflugsnappare på hans tomt. Där fick vi möjlighet att både se och fota den rara fågelns. Stort tack till familjen Anmark.

Hona och hane av halsbandsflugsnappare

foton av Britt-Marie Seibold.

På vägen till bilarna gick vi efter stranden, dels för att spana ut över havet och Heligholmen, som är ett Natura 2000 och fågelskyddsområde. Dimman låg tjock och vi kunde inte ens skimta ön. På stranden sprang två födosökande skärpiplärkor och i vattnet var det vitkindade gäss, det kändes som en rätt bra utdelning trots dimman. Färden gick vidare till Stockviken och fågeltornet. Här växer det fullt med orkidéer, en lite ovanligare är krutbrännaren, så det blev lite blomskådning innan vi fortsatte mot tornet.

Foto Britt-Marie Seibold

Krutbrännare Foto Peter Hunger

Dimman hade lättat något men spaningen blev ändå begränsad, nedanför och i närheten av tornet såg vi rödbena, brushane, stenskvätta, sävsparv och hörde vattenrall.

Här passade vi på att äta vår medhavda matsäck, den smakade bra efter en lång och tidig förmiddag.

Nästa stopp var Faludden, vi hade hoppats att få se rödspov, som brukar häcka här, men vi såg ingen. Där den brukar vara syntes tofsvipor, skärfläcka, storspovar och gräsänder. Även här var det väldigt lågt vatten. Den lilla viken, där vi förra året såg rödspoven ta ett dopp, var nu helt torrlagd. Stenskvättan satt på det lilla stenhuset vid stranden, småtärnor flög förbi och i vattnet var det gravänder.

Foto Lotta Norman

Stenskvätta Foto Cecilia Ryberg

Ytterligare ett larm kom, den här gången var det en turturduva som hade synt till på en skogsväg nära Gervalds, vi åkte dit, men nu var turen inte med oss, ingen duva. Vi åkte den slingrande vägen längs vattnet tillbaka, och passade på att spana efter sommargyllingen igen, den hördes men syntes inte, lundsångaren varken hördes eller syntes till.

På Sjövärnsgården väntade middag. Vi hade hunnit bli rejält hungriga så det smakade gott. Idag hade vi fågelgenomgång med sjöutsikt. Nedanför gården i havet, ser vi ejder, svärta, vigg och alfågel. På gården stenskvätta och hämpling. Uppe vid berget seglar korpar och måsar. Tam- och skogsduvor häckar däruppe. Det är en fantastisk utsikt från vårt boende.

Lördag den 25 maj

Det blev en rivstart på den här dagen, från märkstationen kom larm om en höksångare, klockan 04.19.24 närmare bestämt, alla utom de som stod i duschen rusade upp dit, det är inte varje dag man får se en höksångare på nära håll!

Efter en snabb frukost gick vi ”Hoburgsrundan” vi lyssnade efter sångare, näktergalen hörs, men vill inte visa sig. Vi gick upp på höjden och spanade ut över havet, på ganska nära håll såg vi några bergänder, alfåglar och svärter.

Vårt nästa mål var att spana efter kungsörn, det skulle vi göra i Skoge. På vägen dit upptäckte vi en havsörn som satt på en äng och såg ut att ha avslutat en måltid. En kråka höll sig i närheten och ville väl ha en smakbit.

I Skoge, där vi hade hoppats på att se kungsörn, såg vi en del andra fåglar som stenskvätta, hämpling, sånglärka, gök, men ingen örn. Lite snopna åkte vi vidare, och då fick vi syn på kungsörnen som satt i ett träd vid sidan av vägen. Nu bjöds vi på en ordentlig flyguppvisning, örnen flög ovanför oss, så vi fick en ordentlig titt på den, efter en stund så dök ytterligare en kungsörn upp.

Höksångare

Foto Cecilia Ryberg

Kråka och havsörn

Foto Cecilia Ryberg

Kungsörn

Foton Britt-Marie Seibold

Vi åkte vidare mot Muskmyr, men hann inte så långt då vi såg kungsörn igen och en rödspov som flög över vägen framför oss. Vi stannade en stund och spanade innan vi fortsatte mot Muskmyr.

Där hoppades vi få se falkar. Aftonfalk har rapporterats. Nästan på en gång när vi stannat bilarna, såg vi en lärkfalk på långt håll den flög över myren bakom tornet. Ute i vattnet häckade en trana och en småskrake. Tranan verkade störas av uppmärksamheten och gick in i vassen en stund. I boet kunde vi se ett ägg. När vi kom satt en buskskvätta på tornet och nedanför var det några törnskator.

Lunchdags närmade sig och vi åkte mot Holmhällar för att äta, på vägen dit såg vi våra första turkduvor.

Efter lunchen fortsatte vi till Aurriv som ligger nedanför Stockviken, därifrån ser man tornet och även över till Faludden. Här såg vi en hel del arter: skärfläcka, skedand, bläsand, snatterand, sävsångare och kentsk tärna. Från en ö långt ute till havs kunde vi höra och med tuber se sälar.

Vid Hamra kyrka skyndade två raphöns upp mot gräsmattan och till sanden vid en mur.

Raphöns

Foton Lotta Norman

Vi hade inte gett upp turturduvan ännu, så vi tog en tur dit på tillbakavägen, men den syntes inte till nu heller. Ett kort stopp där vi hade sett sommargyllingen, utan att få syn på den. När vi kom fram till Hoburgen hoppade några deltagare av och tog en promenad tillbaka. Lite olika vägar, en av oss gick efter den steniga stranden, en spännande väg som fungerar bra när det är lågvatten.

Vi hade hoppats att kunna köpa glass, men restaurangen var stängd för dagen så vi blev utan.

En eller flera törnsångare och en grå flugsnappare kantade vägen där vi gick, och några rabbisar som såg ut att njuta av solvärmens.

Nu hade vi lite egen tid och middag innan det stora kvällsäventyret, kornknarmärkning med Bimbi Ollberg. Vi skulle möta honom vid Muskmyr runt kl. 21:30 så det fanns tid för lite vila och egna små äventyr.

Så äntligen var det dags att åka för att träffa Bimbi (som man annars brukar möta i märkboden)

Vi fick en kort introduktion om vad som vi kunde förvänta oss att vara med om under kvällen.

Först skulle vi åka till några ställen där kornknarren brukade finnas och sedan skulle han visa oss var vi kunde höra nattskärre.

På det första stället var det alldeles tyst. Inga fåglar där, så vi åkte vidare till Gervalds, nära där vi hade sett sommargyllingen. Vi väntade på vägen medan Bimbi gick iväg ut på ängen och lockade. Ganska snart kom han tillbaka med sin fångst. Vad spännande det var när han plockade fram en kornknarr ur påsen. Det hade blivit ganska mörkt så vi fick använda ficklampor. Fågeln fick finna sig i att bli ordentligt granskad, vägdd och mätt för att sedan få sin ring. En lycklig deltagare (undertecknad) fick förmånen att en kort stund hålla i kornknarren, för att sedan släppa tillbaka den ut på ängen.

Kornknarr

Foto Peter Hunger

Foto Lotta Norman

Foto Lotta Norman

Kvällen som nu började bli natt var inte slut för oss ännu. Bimbi beskrev vägen till nattskärorna, så vi åkte dit, parkerade och började lyssna. Det tog inte lång stund innan vi kunde höra minst en nattskär. Nöjda med allt vi fått se och höra under dagen åkte vi "hem" till Sjövarnsgården för en natts god sömn. Artlistan fick vänta tills i morgon.

Söndag 26 maj

Sovmorgon, frukost och det dagliga besöket till märkboden, runt halv sju idag. De visade oss en törnsångare och en ärtsångare som var nymärkta. Vi fick en bra möjlighet att jämföra de båda sångarna.

Törnsångare Ärtsångare

Foto Lotta Norman

Sedan fortsatte vi med "Lilla Rivet rundan" för att spana ut över havet efter fågelsträck och fåglar i och vid vattnet. Det gav god utdelning med sillgrissla, tordmule, tobisgrissla och sjöorre, hämpling, större strandpipare, för att nämna några. Längst ner på Rivet såg vi några kärnsnäppor ute i havsbandet, kanske samma som häromdagen. Närmare var både höksångare och rosenfink, som vi fick fin spaning på. Törnskator hade koll på oss. När vi kände oss klara där åkte vi vidare till Skoge för en snabb koll. Vi satte oss vid vägen där vi trodde att vi skulle få se rovfåglar. Just där var det inte så mycket att se, vi fikade och åkte till Vaktbackar. Ett säkert ställe att få se röd glada. Det första vi såg där var buskskvätta och stenskvätta som i sin tur hade koll på oss. Röd glada visade sig också. Sedan såg vi både kungs- och

havsörn. Vid Muskmyr såg vi både lärk- och tornfalk och på vägen mot Stockviken, en ormråk. Nästan full pott i rovfåglar blev det.

När vi kom fram till Stockviken fågeltorn var förhållandet helt annorlunda än sist. Ingen dimma, så vi kunde spana ut över vattnet. Två kärnhökar jagade runt på den andra sidan, en havsörn satt i ett träd nära boet, ägrett- och gråhäger i vasskanten och en gråhakedopping simmade omkring. Sothöns, knölsvan, grågås, rödbena rörde sig också i området.

Nästa stopp blev Sandarviken, den norra sidan av Faludden. Vi såg inte några nya arter där, men det är alltid roligt att se storspovar som tittar upp mellan tuvorna. Vidare ut till Faludden, bästa span, närmaste i alla fall, var gravand, som hittade lite att mumsa på i strandkanten.

Foto Britt-Marie Seibold

En sista tur till Muskmyr för att spana efter en aftonfalk som synt till i området, tyvärr ville den inte visa sig för oss nu heller. Vi får visst nöja oss med lärkfalk och tornfalk den här gången.

På Sjövarnsgården väntade middag och dagens artsammanställning. Det var dags att packa och förbereda sig för morgondagens avresa.

Utsikt från
Sjövarnsgården

Foto Gun Hammer

Måndag den 27 maj

Avresedag, frukost och lunchförberedelser innan resan mot Visby och färjan. Städning av rummen och köket sen var det dags att tacka för oss och åka norrut. Än var resan inte slut, vi åkte upp till Hoburgens fyr för att spana och ta en fika. En fin promenad med fantastisk utsikt över Sudret, tyvärr var det också en hel del fästingar där, fårfästingar sa någon, inte så farliga, men inte roligt när de klättrade runt på flera av oss.

Hoburgens Fyr

Foton Aase Smedler

Vi åkte mot Stockviken och Faludden, där hoppades vi att få se och höra göktyta, den hördes men visade sig inte. En härmsångare visade upp sig lite i samma område. Där fick vi också sällskap av fler fågelskådare som hade sett göktytan.

Vi åkte långsamt genom Hamra för att leta efter raphönsen som vi sett där tidigare, men sådan tur hade vi inte. När vi nästan hade kommit till Fide dök både en röd glada och en tornfalk upp ganska nära oss.

Tofsvipeunge

Foto Lotta Norman

Ekstakusten

Foto Ros-Marie Elthammar

Resan fortsatte mot Ekstakusten, en liten tofsvipa nära vägen och grågäss på strandängen innan vi kom fram till stenkusten, med utsikt över Lilla och Stora Karlsö. Här stannade vi för att spana och äta av vår medhavda lunch. Det fanns mycket att titta på och vi stannade länge, så det blev vårt näst sista stopp innan Visby.

Det allra sista stoppet blev upp på utsiktsplatsen i backen ner mot hamnen. Det brukar ligga en hel del sjöfåglar där. Vi såg knölsvan, ejder och lite annat där.

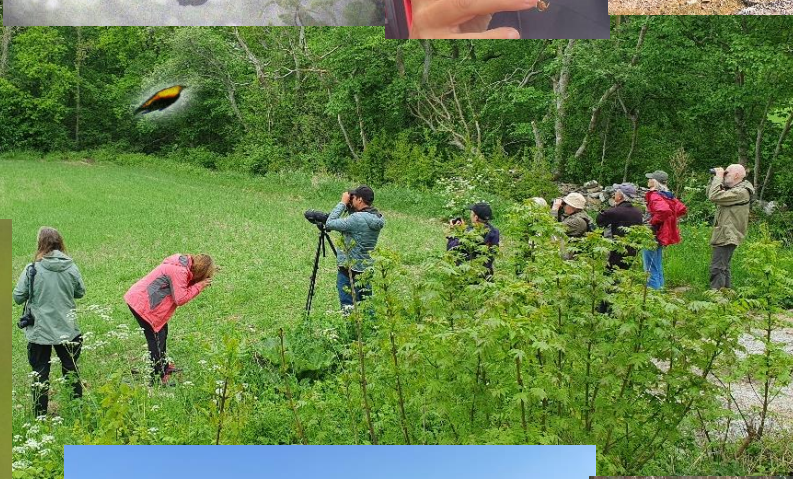
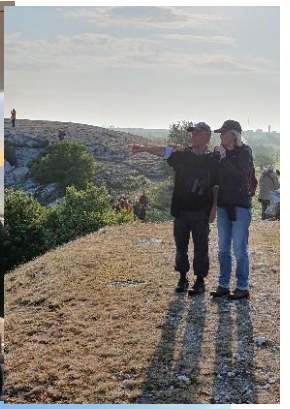
När alla hade hittat sina platser på färjan gjorde vi den sista sammanställningen och räknade ut hur många olika arter vi hade sett under resan för att kunna utse en vinnare. Antalet arter blev 132 och stolt vinnare var Aase Smedler. Grattis! Nu var det slutspanat för den här gången, middag och lite vila på båten innan hemfärd från Nynäshamn.

Årets deltagare Södra Gotland 23 – 27 maj 2024

Bakre raden från vänster: Lotta Norman, Gun Hammer, Ulf Törnblom, Anna Lotsander, Britt-Marie Seibold, Bertil Malmgren, Britta Svensson, Aase Smedler, Magnus Mossfeldt, Eva Norlin, Cecilia Ryberg Ros-Marie Elthammar
Främre raden från vänster: Per Helgesson, Eero Malmgren, Peter Hunger och bildens inkläppa fotograf Harry Brar

Exkursionsledare var Per Helgesson och Peter Hunger

Bildcollagets fotografer från vänster är:

- Pär Häggqvist presenterar sin och Christian Löwbeers bok, Foto: Magnus Mossfeldt,
- Den vackra utsikten från Sjövarnsgården, Foto: Harry Brar.
- Peter och Aase i morgonsolen, Foto: Magnus Mossfeldt.
- I dimman vid Hoburgen tidig morgon, Foto: Magnus Mossfeldt.
- Ringduvor i dimma, Foto: Lotta Norman.
- Ringmärkt kungsfågel och utsikt från Hoburgen, Foto: Harry Brar.
- På spaning efter sommargylling, Foto: Magnus Mossfeldt,
- Den inkläpta sommargyllingen är enda bilden som hann tas, Foto: Gun Hammer.
- Rosenfink vid Rivet och trädlärka i Skoge, Foto: Britt-Marie Seibold.
- Sånglärka, Foto: Cecilia Ryberg.
- Nymärkt törnsångare, Foto: Lotta Norman.
- Spaning över havet, Foto: Harry Brar.
- Trana i Muskmyr, Foto: Cecilia Ryberg.
- Vid Lasses soffa i Aurriv, Foto: Eero Malmgren.
- Aurriv, Foto: Britt-Marie Seibold.
- Rabbis, Foto: Cecilia Ryberg.
- Nyfikna kor mötte oss under Rivetrundan, Foto: Lotta Norman.
- Ekstakusten, Foto: Harry Brar.
- Rivet, Foto: Britt-Marie Seibold.

Reseberättelsen är skriven av Lotta Norman och korrekturläst av Per Helgesson mfl.

Fågelokallistan och artlistan är sammanställd av Per Helgesson

Solnedgång i havet

Foto: Peter Hunger

Följande fågellokaler besöktes:

Torsdag 23 maj

Utsikten, Visby
Paviken
Klintehamn
Sjövärnsgården

Fredag 24 maj

Sundre Fågelstation
Hoburgen
Rivet
Västra kustvägen
Gervalds
Klasens Bodar
Holmhällar
Stockviken
Faludden

Lördag 25 maj

Hoburgen
Skoge
Barshage udd
Muskmyr
Holmhällar
Aurriv
Ångvards
Gervalds
Lingen

Söndag 26 maj

Rivet
Skoge
Muskmyr
Vaktbackar Naturreservat
Sandarviken
Stockviken
Faludden

Måndag 27 maj

Rivet
Hoburgen Fyr
Stockviken
Ekstakusten
Utsikten, Visby

”Varför ödsla kraft på att flyga när jag kan ta båten till Gotland – juste käk ombord och jag kommer fram utvilad. Klart nya given för oss flyttfåglar!”

Ärtsångare under vårflytt

Foton: Lotta Norman

Artlista Södra Gotland 2024

Vikindad gås	Kärrensnäppa	Talgoxe
Grågås	Skärnsnäppa	Trädlärka
Knölsvan	Morkulla	Sånglärka
Sångsvan	Enkelbeckasin	Ladusvala
Gravand	Skogssnäppa	Hussvala
Årta	Rödbena	Grönsångare
Skedand	Svartsnäppa	Lövsångare
Snatterand	Skrattmåås	Gransångare
Bläsand	Dvärgmåås	Lundsångare
Gräsand	Fiskmåås	Sävsångare
Kricka	Havstrut	Härmsångare
Vigg	Gråtrut	Svarthätta
Bergand	Silltrut	Trädgårdssångare
Ejder	Kentsk tärna	Höksångare
Svärta	Småtärna	Ärtsångare
Sjööorre	Fisktärna	Törnsångare
Alfågel	Silvertärna	Kungsfågel
Storskrake	Vitvingad tärna	Nötväcka
Småskrake	Sillgrissla	Trädkrypare
Rapphöna	Tordmule	Stare
Fasan	Tobisgrissla	Koltrast
Nattskärria	Storskarv	Björktrast
Tornseglare	Gråhäger	Taltrast
Gök	Ägretthäger	Dubbeltrast
Tamduva	Kungsörn	Grå flugsnappare
Skogsduva	Sparvhök	Rödhake
Ringduva	Brun Kärrhök	Näktergal
Turkduva	Röd glada	Halsbandsflugsnappare
Vattenrall	Havsörn	Mindre flugsnappare
Kornknarr	Ormvråk	Rödstjärt
Rörhöna	Göktyta	Buskskvätta
Sothöna	Större hackspett	Stenskvätta
Trana	Spillkråka	Pilfink
Gråhakedopping	Tornfalk	Sädesärta
Skäggdopping	Lärkfalk	Ängspioplärka
Strandskata	Törnskata	Skärpioplärka
Skärfläcka	Sommargylling	Bofink
Tofsvipa	Nötskrika	Rosenfink
Större Strandpipare	Skata	Grönfink
Småspov	Kaja	Hämpling
Storspov	Kråka	Steglits
Rödspov	Korp	Grönsiska
Roskarl	Svartmes	Gulsparv
Brushane	Blåmes	Sävsparv

Totalt 132 arter